DECIZIA (UE) 2025/1016 A COMISIEI

din 16 mai 2025

privind acordarea unei derogări Regatului Spaniei de la anumite dispoziții ale Regulamentului (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului și ale Directivei (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește Melilla

[notificată cu numărul C(2025) 3175]

(Numai textul în limba spaniolă este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică ([1]), în special articolul 64,

având în vedere Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE ([2]), în special articolul 66,

întrucât:

1. PROCEDURA ȘI DOMENIUL DE APLICARE AL DECIZIEI

(1) La 23 noiembrie 2020, Regatul Spaniei („Spania”) a prezentat Comisiei o cerere de derogare (denumită în continuare „cererea”) pentru teritoriile nepeninsulare ale Insulelor Canare, Insulelor Baleare, Ceuta și Melilla (denumite în continuare, împreună, „TNP”), în conformitate cu articolul 64 din Regulamentul (UE) 2019/943 și cu articolul 66 din Directiva (UE) 2019/944.

(2) Cererea a solicitat inițial derogări de la articolul 8 și de la articolul 54 din Directiva (UE) 2019/944, precum și de la articolele 3, 6 și articolul 7 alineatul (1); de la articolul 8 alineatele (1) și (4), de la articolele 9, 10 și 11, de la articolele 14-17, de la articolele 19-27 și de la articolele 35-47 din Regulamentul (UE) 2019/943. Cererea respectivă nu preciza durata derogării solicitate.

(3) La 18 martie 2021, Comisia a publicat solicitarea pe site-ul său și a invitat statele membre și părțile interesate să transmită observații până la 30 aprilie 2021.

(4) La 17 august 2021 și la 16 decembrie 2021, Comisia a solicitat Spaniei informații suplimentare cu privire la cererea de derogare. Spania a răspuns la 4 octombrie 2021 și la 17 ianuarie 2022. În ultima scrisoare, Spania a modificat domeniul de aplicare al cererii sale de derogare după cum urmează:

— cererea de derogare de la articolul 8 din Directiva (UE) 2019/944 a fost retrasă pentru toate TNP;

— cererea de derogare de la articolul 54 din Directiva (UE) 2019/944 a fost retrasă pentru Insulele Baleare și Ceuta;

— Spania a inclus o nouă cerere de derogare de la articolul 40 alineatele (4)-(7) din Directiva (UE) 2019/944 pentru toate TNP;

— cererea de derogare de la articolul 3 primul paragraf literele (d), (f), (g), (h), (i), (l), (m) și (q) din Regulamentul (UE) 2019/943 a fost retrasă pentru toate TNP;

([1]) JO L 158, 14.6.2019, p. 54, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj.
([2]) JO L 158, 14.6.2019, p. 125, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj.

— Spania și-a retras, de asemenea, cererea de derogare pentru toate TNP de la articolul 16 alineatele (1) și (2), de la articolul 20 alineatele (1) și (2); articolul 21 alineatele (1)-(6); articolul 22 alineatul (1), cu excepția literelor (f) și (h); articolul 22 alineatul (4); și articolele 35-47 din Regulamentul (UE) 2019/943.

— Spania a stabilit o durată limitată pentru derogarea solicitată pentru Insulele Baleare și Ceuta până la integrarea efectivă a acestor teritorii cu Spania continentală (care nu se preconizează să aibă loc înainte de 2030).

(5) Prezenta decizie ar trebui să vizeze numai orașul autonom Melilla, întrucât decizia Comisiei privind cererea de derogare prezentată de Spania cu privire la TNP al Insulelor Canare a fost adoptată la 8 decembrie 2023 ([3]), iar cererile de derogare prezentate de Spania cu privire la TNP al Insulelor Baleare și al orașului autonom Ceuta vor fi abordate în decizii separate.

2. **MELILLA**

Sistemul de energie electrică și piața energiei electrice din Melilla

(6) Spania explică faptul că orașul Melilla nu este conectat cu sistemul de energie electrică al Spaniei continentale. În această privință, Spania susține că, din cauza distanței față de Peninsula Iberică, interconexiunea are un cost foarte ridicat și este foarte dificil de realizat din punct de vedere tehnic. Astfel, în prezent nu există planuri de conectare a Spaniei continentale cu Melilla, o condiție pe care Spania o consideră prealabilă pentru integrarea efectivă a acestui oraș pe piața iberică a energiei electrice.

(7) Potrivit Spaniei, consumul anual al orașului Melilla a fost mai mic de 3 000 GWh în 1996 (97,5 GWh) și aproape întreaga cerere din Melilla este acoperită, în principal, de unități producătoare de energie termică. În 2023, consumul anual din Melilla a fost de 202 GWh, din care 97,5 % este deservit de producția pe bază de combustibili fosili (în principal de generatoare diesel) și 2,5 % de producția de energie din surse regenerabile ([4]).

(8) În acest context, Spania explică faptul că rata mai scăzută a surselor regenerabile de energie din TNP, comparativ cu cea din Spania continentală, se datorează în principal spațiului geografic limitat disponibil pentru capacități de producție noi, nevoilor mai mari de producție dispecerizabilă și disponibilității limitate a instalațiilor de stocare a energiei.

(9) Spania ia act de faptul că specificul TNP-urilor, inclusiv al Melillei, este reprezentat de dimensiunea redusă a pieței, care le împiedică să profite de avantajele economiilor de scară prezente în sistemul de energie electrică de pe continent, și de costurile mai ridicate ale combustibililor. Izolarea lor istorică conduce, de asemenea, la o nevoie mai mare de capacitate de rezervă instalată.

(10) Potrivit Spaniei, aceste particularități ale pieței determină costuri mai mari de producție a energiei electrice în comparație cu teritoriul continental și lipsa de atractivitate pentru intrarea pe piață a unor noi întreprinderi. Prin urmare, în Melilla nu s-a dezvoltat o concurență efectivă.

(11) Grupul Endesa ([5]) a generat dintotdeauna aproape 100 % din energia produsă în Melilla și continuă să facă acest lucru și în prezent.

(12) Având în vedere problemele legate de lipsa concurenței efective și de costurile ridicate și în pofida măsurilor naționale adoptate pentru a promova concurența și a introduce stimulente economice care să încurajeze eficiența operațională a instalațiilor și să determine scăderea costurilor de producție, Spania susține că nu a fost posibil să se instituie un mecanism de piață identic cu cel existent pe teritoriul continental.

([3]) Decizia (UE) 2024/560 a Comisiei din 8 decembrie 2023 privind acordarea unei derogări Regatului Spaniei de la anumite dispoziții ale Regulamentului (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului și ale Directivei (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește Insulele Canare (JO L, 2024/560, 15.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/560/oj).

([4]) A se vedea Evolución demanda | Informes del sistema (sistemaelectrico-ree.es).

([5]) Grupul Endesa este deținut în proporție de 70 % de Grupul Enel.

(13) Spania explică, de asemenea, că energia electrică produsă în toate TNP, inclusiv în Melilla, este exclusă din sistemul de ofertare de pe piața continentală. Sistemele de energie electrică din TNP utilizează un mecanism de prioritate economică pentru dispecerizare ([6]):

— operatorul de sistem clasifică centralele de producție în ordinea meritelor economice pe baza costurilor variabile până la acoperirea cererii, ținând seama de constrângerile tehnice și de rezervele necesare pentru a garanta aprovizionarea cu energie electrică;

— partea de consum (consumatori direcți și furnizori) informează operatorul de sistem cu privire la cererea orară din sistemele de energie electrică ale fiecărui TNP;

— în urma dispecerizării zilnice, partea de consum achiziționează energia la un preț echivalent cu cel al sistemului de ofertare de pe teritoriul continental.

(14) Potrivit Spaniei, acest mecanism ține seama de costurile ridicate de producere a energiei electrice și de particularitățile TNP și urmărește să asigure faptul că furnizorii și consumatorii din aceste teritorii nu sunt expuși la costul mai ridicat de producere a energiei electrice în TNP în comparație cu Spania continentală, acest lucru bazându-se pe principiile solidarității interregionale.

(15) Spania explică, de asemenea, că producția de energie electrică în TNP constituie un sistem de remunerare reglementată și nu un sistem de remunerare de piață și se aplică în condițiile în care o piață angro nu ar putea funcționa și în care costurile, din motive geografice și teritoriale, sunt mai mari decât costurile de producere a energiei electrice din Spania continentală.

(16) Spania reține faptul că mecanismul asigură că sistemul de energie electrică și bugetul public acoperă costurile suplimentare rezultate din diferența dintre costurile de producție mai ridicate din TNP și prețul energiei electrice echivalent cu cel de pe teritoriul continental, astfel încât toți consumatorii să plătească la fel pentru energia electrică, indiferent de sistemul în care o consumă.

(17) Potrivit Spaniei, reglementarea activităților de transport și distribuție a energiei electrice în TNP este similară cu cea din Spania continentală.

(18) În ceea ce privește piața cu amănuntul, Spania explică faptul că clienții finali din TNP au dreptul de a-și alege furnizorul în aceleași condiții ca și clienții finali din Spania continentală. În mod similar, conceptul de consumatori vulnerabili este definit pentru întregul teritoriu al Spaniei și, în general, oferta este organizată uniform în întreaga țară. În acest sens, Spania observă că nu există diferențe între piețele cu amănuntul de pe teritoriul continental și cele de pe teritoriul extracontinental.

Prezentare generală a cadrului juridic pentru TNP

(19) Spania explică faptul că Legea nr. 24/2013 prevede că furnizarea de energie electrică în TNP face obiectul unei reglementări specifice. Spania precizează, de asemenea, că această activitate poate primi o remunerație suplimentară pentru a acoperi diferența dintre costurile de producere a energiei electrice din TNP și veniturile din vânzările de energie electrică în aceste teritorii. Legea nr. 24/2013 prevede condițiile care trebuie îndeplinite pentru ca un sistem izolat să nu mai fie considerat ca atare, și anume capacitatea conectării TNP cu teritoriul continental să le permită să intre pe piața de producție continentală și să existe mecanisme de piață pentru integrarea energiei lor electrice.

(20) Spania afirmă că Legea nr. 17/2013 stabilește dispozițiile generale privind garantarea aprovizionării și creșterea concurenței în sistemele de energie electrică din TNP ([7]). În special, articolul 5 din Legea 17/2013 prevede că hidrocentralele cu acumulare prin pompare din TNP, ale căror scopuri principale sunt garantarea aprovizionării, asigurarea securității sistemului și integrarea surselor regenerabile de energie nedispecerizabile, sunt deținute de operatorul de sistem.

([6]) Cadrul este stabilit prin Decretul regal 738/2015 din 31 iulie 2015 (*Real Decreto 738/2015, de 31 de julio, por el que se regula la actividad de producción de energía eléctrica y el procedimiento de despacho en los sistemas eléctricos de los territorios no peninsulares*) (denumit în continuare „Decretul regal 738/2015”).

([7]) Ley 17/2013, de 29 de octubre, para la garantía del suministro e incremento de la competencia en los sistemas eléctricos insulares y extrapeninsulares.

(21) Spania indică faptul că Decretul regal 738/2015 reglementează în detaliu activitatea de producere a energiei electrice și procedura de dispecerizare în sistemele de energie electrică din TNP, precum și sistemul de remunerare a acestei activități. Sistemul de remunerare se bazează pe două componente ale remunerației: una pentru investiția realizată și alte costuri fixe și una pentru costurile variabile suportate în timpul funcționării. Obiectivul acestei remunerații este de a acoperi costurile suplimentare de producere a energiei electrice în TNP. Decretul regal 738/2015 definește costul suplimentar ca fiind diferența dintre toate costurile de producție și prețul plătit pentru distribuția energiei electrice de către operatorul de sistem.

(22) În plus, Decretul regal 738/2015 introduce o procedură competitivă pentru selectarea de noi capacități și de capacități care urmează să fie reabilitate.

(23) Comisia observă, în această privință, că mecanismul de remunerare prevăzut în Decretul regal 738/2015 a fost aprobat ca ajutor de stat de către Comisie în decizia SA.42270 „Producția spaniolă de energie electrică în teritoriile spaniole nepeninsulare” ([8]).

3. DEROGĂRILE SOLICITATE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE MELILLA

(24) Cererea de derogare prezentată pentru Melilla se bazează pe calificarea acesteia ca mic sistem izolat, în temeiul articolului 2 punctul 42 din Directiva (UE) 2019/944.

3.1. Derogare în temeiul articolului 66 din Directiva (UE) 2019/944

(25) Spania solicită o derogare de la articolul 40 alineatele (4)-(7) și de la articolul 54 din Directiva (UE) 2019/944 în ceea ce privește achiziționarea de servicii de sistem de către operatorul de transport și de sistem („OTS”) și interdicția impusă operatorilor de transport și de sistem de a deține, dezvolta, administra sau exploata instalații de stocare a energiei.

Derogare în temeiul articolului 64 din Regulamentul (UE) 2019/943

(26) Spania solicită o derogare pentru Melilla de la următoarele dispoziții ale Regulamentului (UE) 2019/943:

— principiile de piață de la articolul 3 alineatul (1) literele (a), (b), (c), (e), (j), (k), (n), (o) și (p);

— normele de tranzacționare a energiei electrice în temeiul articolului 6, al articolului 7 alineatul (1), al articolului 8 alineatele (1) și (4) și al articolelor 9, 10, 11, 14, 15, 16 și 17;

— normele privind veniturile din congestii prevăzute la articolul 19;

— articolele 14 și 15, articolul 16 alineatele (3)-(13), articolele 17 și 19, articolul 20 alineatele (3)-(8), articolul 21 alineatele (7) și (8), articolul 22 alineatul (1) literele (f) și (h), articolul 22 alineatele (2), (3) și (5) și articolul 25 alineatele (2)-(4) pentru orice noi mecanisme de asigurare a capacității de sprijin care ar putea fi instituite în viitor;

— articolele 14-17, 19-27, 35-47 pentru mecanismul existent definit în Decretul regal 738/2015.

3.2. Durata derogărilor solicitate

(27) Spania consideră că integrarea efectivă a TNP pe piața iberică a energiei electrice depinde de existența interconectării cu teritoriul continental al Spaniei.

(28) În ceea ce privește Melilla, Spania solicită ca derogările să fie scutite de orice termen-limită.

4. OBSERVAȚII PRIMITE ÎN CURSUL PERIOADEI DE CONSULTARE

(29) Astfel cum se descrie în considerentul 3, în cursul lunilor martie și aprilie 2021, Comisia a efectuat o consultare publică.

([8]) Decizia din 28 mai 2020, *SA.42270 (2016/NN) – Spain Electricity production in Spanish non-peninsular territories*, C (2020) 3401.

(30) Toate observațiile prezentate ca răspuns la consultarea publică au vizat derogarea solicitată de Spania de la articolul 54 din Directiva (UE) 2019/944 în ceea ce privește proprietatea, gestionarea și exploatarea instalațiilor de stocare de către OTS.

(31) Respondenții la consultarea publică au fost împotriva acordării unei astfel de derogări, deoarece ar fi de natură să confere legitimitate unui proiect prin care i s-a permis operatorului spaniol de transport și de sistem Red. Eléctrica de España S.A.U. („REE") să dezvolte proiectul Chira-Soria din Insulele Canare (denumit în continuare „proiectul Chira-Soria") ([9]) fără o procedură de licitație astfel cum este prevăzută la articolul 54 din Directiva (UE) 2019/944. Respondenții au remarcat că faptul că derogarea vizează și celelalte TNP nu este relevant, deoarece orografia Insulelor Baleare și dimensiunea redusă a orașelor Ceuta și Melilla nu ar permite acumularea prin pompare a energiei hidroelectrice în aceste teritorii ([10]).

(32) Respondenții au indicat că insularitatea în sine nu este o justificare suficientă pentru o derogare de la cerința privind licitația prevăzută la articolul 54 din Directiva (UE) 2019/944, deoarece se pare că unele părți private au manifestat un interes pentru proiectul Chira-Soria. Ei au susținut că acest interes nu a fost luat în considerare din perspectiva Legii nr. 17/2013.

(33) Respondenții au subliniat, de asemenea, faptul că autoritatea spaniolă de reglementare, Comisión Nacional de Mercados y Competencia (CNMC) și Consiliul de Stat și-au exprimat preocuparea cu privire la Decretul regal 738/2015 și la rolul REE în deținerea hidrocentralelor cu acumulare prin pompare în calitate simultană de entitate de care depinde, în primă instanță, procesul administrativ de autorizare a hidrocentralelor cu acumulare prin pompare.

(34) Mai precis, în ceea ce privește proiectul Chira-Soria, respondenții au invocat, de asemenea, argumente potrivit cărora proiectul nu ar fi justificat din punct de vedere economic, nu ar contribui la integrarea energiei din surse regenerabile și ar ridica probleme de mediu și sociale ([11]).

5. EVALUAREA CERERII DE DEROGARE PRIVIND MELILLA

5.1. Mic sistem izolat

(35) În conformitate cu articolul 64 din Regulamentul (UE) 2019/943, se poate acorda o derogare de la dispozițiile relevante ale articolelor 3 și 6, ale articolul 7 alineatul (1), ale articolul 8 alineatele (1) și (4), ale articolelor 9-11, ale articolelor 14-17, ale articolelor 19-27, ale articolelor 35-47 și ale articolului 51 din regulamentul respectiv în două cazuri:

(a) atunci când statul membru poate demonstra că are probleme majore la exploatarea micilor sisteme izolate și ale micilor sisteme conectate. În acest caz, derogarea trebuie să facă obiectul unor condiții care vizează creșterea concurenței și integrării în piața internă a energiei electrice;

(b) pentru regiunile ultraperiferice în înțelesul articolului 349 din TFUE, care nu pot fi interconectate cu piața de energie a Uniunii din motive materiale evidente.

(36) În conformitate cu articolul 66 alineatul (1) primul paragraf din Directiva (UE) 2019/944, se poate acorda o derogare de la dispozițiile relevante ale articolelor 7 și 8 și ale capitolelor IV, V și VI pentru sistemele conectate mici și pentru sistemele izolate mici, în cazul în care statul sau statele membre pot demonstra că există probleme majore la exploatarea sistemelor respective. Articolul 66 alineatul (2) al doilea paragraf din Directiva (UE) 2019/944 prevede că, în cazul regiunilor ultraperiferice în sensul articolului 349 din TFUE, care nu pot fi interconectate cu piața de energie electrică a Uniunii, derogarea este supusă anumitor condiții care garantează că derogarea nu împiedică tranziția către energia din surse regenerabile.

([9]) Proiectul Chira-Soria se referă la construirea unei instalații de stocare a energiei (hidrocentrală cu acumulare prin pompare) cu o capacitate instalată de 200 MW și o capacitate de stocare a energiei de 3,5 GWh pe insula Gran Canaria. Pentru informații suplimentare privind proiectul, a se vedea: Central hidroeléctrica de bombeo reversible Salto de Chira | Red. Eléctrica (ree.es).

([10]) Acumularea prin pompare a energiei hidroelectrice s-ar califica drept instalație de stocare în temeiul Directivei (UE) 2019/944.

([11]) Pentru mai multe detalii, a se vedea Decizia (UE) 2024/560 a Comisiei din 8 decembrie 2023, considerentele 33-36.

(37) Atât în temeiul Regulamentului (UE) 2019/943, cât și în temeiul Directivei (UE) 2019/944, în cazul sistemelor izolate mici, derogarea trebuie să fie limitată în timp și să facă obiectul unor condiții care vizează creșterea concurenței și integrarea cu piața internă a energiei electrice. În plus, scopul derogării este să garanteze faptul că nu obstrucționează sau nu împiedică tranziția către energia din surse regenerabile, mai multă flexibilitate, stocarea energiei, electromobilitate și consumul dispecerizabil.

(38) În conformitate cu articolul 2 punctul 42 din Directiva (UE) 2019/944, un „mic sistem izolat" înseamnă „orice sistem cu un consum mai mic de 3 000 GWh în anul 1996, în cazul căruia mai puțin de 5 % din consumul anual se obține prin interconectarea cu alte sisteme".

(39) În observațiile sale, Spania explică faptul că, în prezent, orașul Melilla nu este conectat cu teritoriul continental al Spaniei (considerentul 6). În plus, potrivit Spaniei, consumul anual al orașului Melilla a fost mai mic de 3 000 GWh în 1996 (considerentul 7).

(40) Pe baza informațiilor furnizate de Spania și în conformitate cu decizia Comisiei SA.42270 „Producția spaniolă de energie electrică în teritoriile spaniole nepeninsulare", orașul Melilla se califică drept mic sistem izolat în sensul articolului 2 alineatul (42) din Directiva (UE) 2019/944.

5.2. **Probleme majore la exploatarea sistemului**

5.2.1. *Sensul sintagmei „probleme majore la exploatarea" sistemului*

(41) Termenul „probleme majore" menționat la articolul 64 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (UE) 2019/943 și la articolul 66 alineatul (1) din Directiva (UE) 2019/944 nu a fost definit de legiuitor. Formularea deschisă îi permite Comisiei să aibă în vedere toate problemele potențiale legate de situația specială a sistemelor mici, cu condiția ca aceste probleme să fie majore, nu doar marginale. Astfel de probleme pot varia semnificativ în funcție de particularitățile geografice, de producția și de consumul sistemului în cauză, dar și în funcție de evoluțiile tehnice (precum stocarea și generarea la scară mică a energiei electrice).

(42) În deciziile anterioare ale Comisiei, problemele de rezolvat au avut legătură cu menținerea coerenței sociale și/sau a condițiilor de concurență echitabile între continent și insule, în situația în care securitatea sistemului de pe insulă a necesitat măsuri suplimentare sau a implicat costuri semnificativ mai mari pe insulă decât pe continent. Prin urmare, „exploatarea" nu poate fi înțeleasă în sens restrâns, ca impunând imposibilitatea exploatării sistemului în condiții de siguranță în absența derogării. În schimb, întotdeauna s-a considerat că „problemele" includ și problemele socioeconomice ale utilizatorilor sistemului în cauză ([12]).

(43) În plus, respectivele probleme majore trebuie să se producă în contextul exploatării sistemelor izolate mici sau a sistemelor conectate mici. Astfel, pare dificil de imaginat o justificare care să se bazeze exclusiv pe impactul produs în afara sistemului, de exemplu impactul asupra sistemelor naționale de subvenții. Aceasta nu exclude relevanța impactului „indirect" asupra exploatării în siguranță a sistemului.

5.2.2. *Problemele majore prezentate de Spania în cerere*

(44) Spania evidențiază o serie de provocări și probleme pentru funcționarea piețelor și sistemelor de energie electrică din TNP, inclusiv din Melilla:

— dimensiunea redusă a pieței TNP, care le împiedică să profite de avantajele economiilor de scară prezente în sistemul de energie electrică de pe continent;

— costurile mai ridicate asociate mixului de combustibili, care conduc la costuri mai mari ale energiei electrice, deoarece cea mai mare parte a producției din TNP este alimentată cu gaz, cărbune sau motorină;

— costurile ridicate de investiții și de exploatare care derivă din izolarea geografică și din dimensiunea redusă a sistemelor;

([12]) A se vedea, de exemplu, Decizia Comisiei din 14 august 2014 de acordare a unei derogări de la anumite dispoziții ale Directivei 2009/72/CE pentru Republica Elenă, care se referă la costurile mai ridicate de producere a energiei electrice în insule, deși, prin lege, prețurile sunt egale cu cele de pe continent.

— nevoia mai mare de a dispune de o capacitate de rezervă instalată, ca urmare a izolării geografice a sistemelor. În special, Spania explică faptul că TNP necesită un nivel mai ridicat al rezervei turnante pentru a respecta standardele de securitate a aprovizionării. Un astfel de standard de aprovizionare este cu 40-70 % mai ridicat decât capacitatea instalată, comparativ cu 10 % pe continent. Din acest motiv, centralele electrice rămân neutilizate o perioadă semnificativă de timp, ceea ce conduce la scăderea interesului pentru a investi în noi capacități;

— restricțiile de mediu pentru localizarea noilor capacități de producție, atât pentru instalațiile convenționale, cât și pentru instalațiile de producere a energiei din surse regenerabile;

— costurile asociate și investițiile necesare pentru construirea de noi interconexiuni cu teritoriul continental, din cauza localizării lor geografice.

(45) Potrivit Spaniei, aceste provocări și probleme conduc la două elemente majore specifice TNP: un cost mai ridicat al energiei electrice și absența concurenței în sectorul producției de energie electrică.

(46) În ceea ce privește costul ridicat al producției de energie electrică în TNP, Spania explică faptul că, din cauza provocărilor și a problemelor enumerate mai sus, costurile producției dispecerizabile sunt adesea de două ori mai mari decât costurile producției dispecerizabile din Spania continentală. Spania susține că TNP trebuie să fie excluse din sistemul pieței continentale pentru că doar așa consumatorii lor vor plăti prețuri similare celor de pe continent.

(47) Referitor la lipsa concurenței în sectorul producției de energie electrică, Spania explică faptul că, din cauza evoluției istorice a TNP și a lipsei de atractivitate a sectorului energetic din aceste regiuni, un singur grup de întreprinderi a îndeplinit în mod tradițional toate funcțiile legate de aprovizionarea cu energie. Prin urmare, potrivit Spaniei, în Melilla nu există încă o concurență efectivă la nivel de producție, în pofida eforturilor de a promova concurența.

(48) În plus, Spania subliniază provocările legate de implementarea energiei din surse regenerabile în TNP, inclusiv în Melilla.

5.2.3. *Evaluare*

(49) Comisia recunoaște argumentele Spaniei potrivit cărora, din cauza provocărilor legate de exploatarea micilor sisteme izolate, a nivelurilor foarte scăzute de concurență în sectorul producției din TNP și a nivelurilor inexistente de interconectare cu piața continentală a Spaniei, nu există încă, în Melilla, condiții pentru implementarea unei piețe angro a energiei electrice complet liberalizate.

(50) Prin urmare, pare plauzibil să se presupună că nu este posibil să se implementeze o piață angro funcțională în Melilla fără intervenție publică și că, în consecință, o serie de dispoziții privind piața la termen, piața pentru ziua următoare, piața intrazilnică și piața de echilibrare nu pot fi deocamdată puse în aplicare pe acest teritoriu.

(51) Comisia poate concluziona că aplicarea integrală a Regulamentului (UE) 2019/943 și a Directivei (UE) 2019/944 în cazul teritoriilor care fac obiectul prezentei cereri de derogare ar crea probleme majore pentru exploatarea sistemului de energie electrică din Melilla.

5.3. **Domeniul de aplicare al derogării**

5.3.1. *Articolele 54 și 66 din Directiva (UE) 2019/944*

(52) Articolul 54 alineatul (1) din Directiva (UE) 2019/944 interzice operatorilor de transport și de sistem să dețină, să dezvolte, să administreze sau să exploateze instalații de stocare a energiei.

(53) Articolul 54 alineatul (2) din directiva respectivă prevede posibilitatea ca statele membre să beneficieze de o derogare de la această regulă în cazul în care instalațiile sunt componente de rețea complet integrate și autoritatea de reglementare și-a dat aprobarea sau în cazul în care sunt îndeplinite toate condițiile prevăzute la literele (a)-(c) de la alineatul respectiv.

(54) După cum se menționează în considerentul 36 de mai sus, în conformitate cu articolul 66 alineatul (1) primul paragraf din Directiva (UE) 2019/944, statele membre pot solicita o derogare de la normele din capitolul VI (inclusiv de la articolul 54 pentru sistemele izolate mici, cu condiția să poată demonstra că există probleme majore la exploatarea sistemelor respective.

(55) Prin urmare, pe lângă aplicarea posibilității de derogare prevăzute la articolul 54 alineatul (2) din Directiva (UE) 2019/944, Spania poate solicita Comisiei o derogare de la articolul 54 din directiva respectivă, în ceea ce privește Melilla, prin trimitere la articolul 66.

5.3.1.1. Cererea

(56) Astfel cum se descrie în considerentul 20, articolul 5 din Legea nr. 17/2013 prevede că hidrocentralele cu acumulare prin pompare din TNP, ale căror scopuri principale sunt garantarea aprovizionării, asigurarea securității sistemului și integrarea surselor regenerabile de energie nedispecerizabile, urmează să fie deținute de operatorul de sistem.

(57) În cerere, Spania subliniază faptul că dimensiunea redusă a orașului Melilla nu ar permite construirea de instalații de stocare a energiei hidroelectrice, dar că ar putea fi avute în vedere, în schimb, alte tipuri de stocare. În acest sens, Spania face trimitere la studiile efectuate de OTS care subliniază că, având în vedere angajamentele în materie de decarbonizare aplicabile teritoriilor izolate și pe măsură ce vor crește producția din surse regenerabile și răspunsul părții de consum, vor fi necesare instalații de stocare pentru a asigura aprovizionarea cu energie în conformitate cu cerințele de calitate și siguranță stabilite.

(58) Prin urmare, Spania solicită derogarea de la articolul 54 din Directiva (UE) 2019/944 pentru Melilla, în conformitate cu articolul 66 din directivă.

5.3.1.2. Evaluare

(59) Astfel cum se menționează în considerentul 53, Comisia observă că articolul 54 din Directiva (UE) 2019/944 include deja, la alineatul (2), posibilitatea ca statele membre să beneficieze de o derogare de la norma prevăzută la alineatul (1) din articolul respectiv, și anume că operatorii de sisteme de transport nu trebuie să dețină, să dezvolte, să administreze și nici să exploateze instalații de stocare a energiei.

(60) Având în vedere posibilitatea prevăzută la articolul 54 alineatul (2) din Directiva (UE) 2019/944, Comisia consideră că nu se justifică o derogare de la articolul 54 alineatul (1), în temeiul articolului 66 din directivă, pentru toate tipurile de tehnologii de stocare a energiei, întrucât ar împiedica dezvoltarea bazată pe piață a proiectelor de stocare a energiei.

(61) Comisia subliniază, de asemenea, că obligația operatorilor de sisteme de transport de a deține și de a exploata instalații de stocare a energiei în teritoriile nepeninsulare, prevăzută în Legea 17/2013, pare să se bazeze pe criterii diferite de cele prevăzute la articolul 54 din Directiva (UE) 2019/944. Prezenta decizie nu face decât să evalueze dacă sunt îndeplinite cerințele pentru o derogare în temeiul articolului 66 alineatul (1) din Directiva (UE) 2019/944 și nu aduce atingere evaluării de către Comisie a compatibilității Legii nr. 17/2013 cu cerințele prevăzute în Directiva (UE) 2019/944.

5.3.2. *Articolul 40 alineatele (4)-(7) din Directiva (UE) 2019/944*

(62) Potrivit Spaniei, lipsa unei concurențe efective în segmentul producției împiedică crearea unor piețe nedenaturate ale energiei electrice în TNP. În special, această lipsă nu îi permite operatorului de transport și de sistem să înființeze și să exploateze o piață de echilibrare în Melilla, nici să achiziționeze servicii de sistem bazate pe piață care nu au ca scop stabilitatea frecvenței.

(63) Comisia consideră că motivele expuse în considerentele 9-12 împiedică în prezent instituirea în Melilla a unei piețe de echilibrare și a unei proceduri de achiziții bazate pe piață de servicii de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței. Prin urmare, Comisia consideră că derogările de la obligațiile prevăzute la articolul 40 alineatele (4)-(7) din Directiva (UE) 2019/944, în conformitate cu articolul 66 din directivă, sunt justificate.

5.3.3. *Capitolul II din Regulamentul (UE) 2019/943: Norme generale pentru piața energiei electrice – articolele 3 și 6, articolul 7 alineatul (1), articolul 8 alineatele (1) și (4), articolele 9, 10 și 11*

5.3.3.1. Cererea

(64) Potrivit Spaniei, lipsa unei concurențe efective între producători împiedică crearea unor piețe nereglementate ale energiei electrice. Deciziile de dispecerizare din TNP, inclusiv din Melilla, se bazează pe criterii tehnice și economice pentru care nu este întotdeauna posibil să se aplice normele pieței. În plus, Spania explică faptul că formarea prețurilor în TNP nu se bazează pe oferta și cererea din aceste teritorii, ci pe cea din Spania continentală, pentru a împiedica consumatorii din TNP să plătească costurile suplimentare de producție a energiei electrice în aceste teritorii.

(65) Prin urmare, Spania solicită o derogare de la următoarele dispoziții ale articolului 3 primul paragraf din Regulamentul (UE) 2019/943:

— literele (a), (b), (o), (p), deoarece, potrivit Spaniei, prețurile de pe piețele în cauză nu pot fi formate în mod liber pe baza ofertei și a cererii și nu există piețe la termen care să funcționeze în aceste teritorii;

— litera (c), întrucât Spania consideră că regulile de piață care facilitează dezvoltarea producției și a cererii flexibile ar putea să nu fie aplicabile în teritorii;

— literele (e) și (k), deoarece, potrivit Spaniei, producătorii nu sunt responsabili de vânzarea energiei electrice pe care o produc (în schimb, operatorul de sistem decide care centrale electrice ar trebui să fie dispecerizate) și nu pot depune oferte agregate;

— litera (j), întrucât Spania consideră că strategia de stocare în aceste teritorii ar putea necesita ca stocarea energiei să aibă prioritate și să nu fie pe picior de egalitate cu alte instalații de producție;

— litera (n), în privința căreia Spania observă că, în principiu, intrarea și ieșirea producției de energie electrică s-ar putea baza pe evaluarea de către întreprinderi a viabilității economice și financiare a operațiunilor lor, dar că, din punct de vedere practic, nu este posibil ca întreprinderile de producție să participe la sistem fără a li se acorda un regim de plată reglementat prin care să poată fi acoperite costurile de producție.

(66) În ceea ce privește articolul 6, articolul 7 alineatul (1), articolul 8 alineatele (1) și (4) și articolele 9, 10 și 11, Spania subliniază că, deși sistemul de energie electrică din TNP este reglementat de un sistem de dispecerizare care funcționează similar cu piețele energiei electrice din Uniune, de exemplu cu dispecerizări zilnice și intrazilnice, acesta constituie un sistem reglementat. Prețul de achiziție se bazează pe prețul continental și nu pe costurile recunoscute suportate de producători pentru desfășurarea activităților lor de producere a energiei electrice, inclusiv serviciile de echilibrare. Pe această bază, Spania solicită o derogare de la articolul 6, de la articolul 7 alineatul (1), de la articolul 8 alineatele (1) și (4) și de la articolele 9, 10 și 11 din Regulamentul (UE) 2019/943, deoarece în TNP, inclusiv în Melilla, nu există o piață de echilibrare și nu există nici posibilitatea integrării cu piețele pentru ziua următoare și intrazilnice din Uniune din cauza lipsei lor de conexiune cu Spania continentală.

(67) În ceea ce privește articolul 7 alineatul (1) și articolul 8 alineatele (1) și (4) din Regulamentul (UE) 2019/943, Spania observă că, din cauza naturii izolate a TNP, dispecerizările sunt operate independent de piața continentală și de piața Uniunii – pe lângă faptul că prețul de referință pentru achiziționarea energiei se bazează pe prețul continental – dispecerizările fiind bazate pe programări orare.

(68) De asemenea, în conformitate cu cele de mai sus, Spania consideră că integrarea piețelor la termen, limitele tehnice de ofertare și valoarea pierderilor datorate întreruperii alimentării cu energie electrică menționate la articolele 9-11 din Regulamentul (UE) 2019/943 nu se aplică dispecerizărilor din TNP.

5.3.3.2. Evaluare

(69) În ceea ce privește cererea de derogare de la articolul 3 primul paragraf din Regulamentul (UE) 2019/943, Comisia consideră că:

— în prezent, din motivele enumerate în considerentele 9-12, prețurile energiei electrice din Melilla nu se formează urmând o abordare bazată pe piață, ci printr-un mecanism special reglementat prin care operatorul de sistem efectuează dispecerizarea producției pentru fiecare TNP, și se justifică o derogare de la articolul 3 primul paragraf literele (a), (b), (e) și (k) din Regulamentul (UE) 2019/943;

— în prezent, din motivele enumerate în considerentele 9-12, în Melilla nu există o piață la termen, iar dispecerizarea de către operatorul de sistem implică atât prognoze săptămânale, zilnice și intrazilnice, cât și abateri în timp real și se justifică, de asemenea, o derogare de la articolul 3 primul paragraf literele (o) și (p) din Regulamentul (UE) 2019/943;

— deși recunoaște că actualul sistem reglementat și caracteristicile specifice ale orașului Melilla ar putea face mai dificilă dezvoltarea unei producții mai flexibile, a unei producții cu emisii scăzute de carbon și a unei cereri mai flexibile, aplicarea regulilor pieței este în continuare necesară pentru a stimula dezvoltarea acestora în măsura posibilului. Prin urmare, Comisia consideră că o derogare de la articolul 3 primul paragraf litera (c) din Regulamentul (UE) 2019/943 nu este justificată;

— articolul 3 primul paragraf litera (j) din Regulamentul (UE) 2019/943 nu împiedică acordarea de prioritate proiectelor de stocare a energiei din Melilla, dacă, de exemplu, aceste proiecte sunt considerate cea mai bună opțiune pentru a asigura securitatea aprovizionării. Prin urmare, Comisia consideră că o derogare de la articolul 3 primul paragraf litera (j) din Regulamentul (UE) 2019/943 nu este justificată;

— în ceea ce privește articolul 3 primul paragraf litera (n) din Regulamentul (UE) 2019/943, intrarea sau ieșirea unei întreprinderi pe piața producerii de energie electrică ar trebui să depindă de evaluarea de către întreprinderea respectivă a viabilității economice și financiare, ținând seama de posibilitatea de a primi remunerația reglementată menționată în considerentele 15 și 16. Prin urmare, o derogare de la articolul 3 primul paragraf litera (n) din Regulamentul (UE) 2019/943 nu este justificată pentru Melilla.

(70) În ceea ce privește derogarea solicitată de la articolul 6, de la articolul 7 alineatul (1), de la articolul 8 alineatele (1) și (4) și de la articolele 9, 10 și 11 din Regulamentul (UE) 2019/943, dispozițiile respective se referă la cerințele privind piețele la termen, piețele pentru ziua următoare, piețele intrazilnice și piețele de echilibrare. Pe baza informațiilor prezentate de Spania, piețele respective nu pot fi implementate efectiv în Melilla (considerentele 9-12). Prin urmare, Comisia consideră că o derogare de la aceste dispoziții este justificată.

5.3.4. *Capitolul III din Regulamentul (UE) 2019/943: Accesul la rețea și managementul congestiilor – articolele 14-17 și articolul 19*

5.3.4.1. Cererea

(71) Spania explică faptul că cerințele prevăzute la articolele 14-16 și la articolul 19 nu pot fi aplicate în TNP, deoarece OTS efectuează dispecerizarea producției pentru fiecare dintre sistemele de energie electrică din teritoriile respective, iar aceste sisteme nu constituie zone de ofertare interconectate separate. Spania explică, de asemenea, că, întrucât TNP nu constituie zone de ofertare separate, nu există o piață asociată a capacității interzonale și, prin urmare, nu se generează venituri din congestii.

5.3.4.2. Evaluare

(72) Derogările de la articolul 7 alineatul (1) și de la articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/943 au ca efect neincluderea orașului Melilla pe piețele integrate pentru ziua următoare și pe piețele intrazilnice. Prin urmare, unele dispoziții referitoare la funcționarea acestor piețe nu se vor aplica neapărat orașului Melilla.

(73) Articolele 14-17 și articolul 19 din Regulamentul (UE) 2019/943 se referă la zonele de ofertare și la managementul capacității și al congestiilor între zonele de ofertare. În acest context, Comisia observă că Melilla nu constituie o zonă de ofertare separată și că Spania nu intenționează, în prezent, să construiască o interconexiune care să lege Melilla de continent. Întrucât articolele 14 și 15 vizează optimizarea dispecerizării bazate pe piață între zonele de ofertare, Comisia consideră justificată o derogare de la aceste dispoziții. În schimb, dispozițiile articolului 16 alineatul (3)-(13) și ale articolelor 17 și 19 nu se aplică de facto orașului Melilla, deoarece acesta nu constituie o zonă de ofertare separată. Prin urmare, nu se justifică o derogare de la cerințele prevăzute la articolul 16 alineatele (3)-(13) și la articolele 17 și 19 din Regulamentul (UE) 2019/943.

(74) În ceea ce privește articolul 16 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2019/943, care conțin principii generale privind gestionarea congestiilor, Comisia consideră că o derogare este justificată, având în vedere izolarea și dimensiunea mică a sistemului din Melilla, precum și problemele majore pe care această situație le cauzează în ceea ce privește exploatarea sistemului respectiv.

5.3.5. *Capitolul IV din Regulamentul (UE) 2019/943: Adecvarea resurselor – articolul 20 alineatele (3)-(8), articolul 21 alineatele (7) și (8), articolul 22 alineatul (1) literele (f) și (h), articolul 22 alineatele (2), (3) și (5) și articolul 25 alineatele (2)-(4)*

5.3.5.1. Cererea

(75) Spania explică faptul că, din cauza izolării geografice a TNP, care rezultă din gradul redus de conectare sau lipsa conectării cu continentul, evaluările adecvării resurselor efectuate de operatorul de sistem pentru fiecare TNP sunt independente și nu sunt integrate în evaluarea adecvării resurselor la nivel european, nici în evaluarea adecvării resurselor din Spania continentală. Prin urmare, Spania consideră că unele dintre dispozițiile capitolului IV nu se aplică TNP. Cu toate acestea, Spania subliniază că normele naționale actuale vizează, în măsura posibilului, asigurarea unui tratament egal între teritoriile nepeninsulare și piața continentală, de exemplu în ceea ce privește nivelurile de securitate a aprovizionării sau metodologia de efectuare a evaluărilor adecvării resurselor.

(76) Spania susține că adecvarea în TNP este asigurată prin mecanismul specific de alocare a noilor capacități prevăzut în Decretul regal 738/2015, astfel cum se descrie în considerentele 21-23. Spania consideră că acest mecanism ar trebui menținut având în vedere caracterul unic al TNP și, prin urmare, solicită o derogare de la articolul 20 alineatele (3)-(8), de la articolul 21 alineatele (7) și (8), de la articolul 22 alineatul (1) literele (f) și (h), de la articolul 22 alineatele (2), (3) și (5) și de la articolul 25 alineatele (2)-(4).

(77) Spania susține că evaluările adecvării resurselor din TNP respectă principiile incluse la articolul 20 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2019/943. Spania explică, de asemenea, că, în cazul în care sunt identificate probleme de adecvare, acestea sunt abordate printr-o procedură de ofertare concurențială (astfel cum se prevede în Decretul regal 738/2015), combinată cu evaluarea licitațiilor pentru capacitatea de origine regenerabilă. Acestea sunt proceduri pentru care, potrivit Spaniei, nu pot fi aplicate cerințele prevăzute la articolul 20 alineatele (3)-(8) din Regulamentul (UE) 2019/943.

(78) Spania explică faptul că dispozițiile incluse la articolul 21 alineatele (7) și (8) din Regulamentul (UE) 2019/943 nu sunt compatibile cu mecanismul prevăzut în Decretul regal 738/2015. Cu toate acestea, se precizează că, pentru orice noi mecanisme viitoare de asigurare a capacității, se vor aplica cerințele prevăzute la articolul 21 alineatele (7) și (8) din regulament.

(79) Spania constată că mecanismul prevăzut în Decretul regal 738/2015 este, de asemenea, incompatibil cu următoarele dispoziții ale Regulamentul (UE) 2019/943:

— articolul 22 alineatul (1) litera (f), care prevede că remunerația urmează să fie stabilită printr-un proces concurențial, deoarece, potrivit Spaniei, remunerația din mecanismul existent nu se bazează pe un proces concurențial, ci pe o instalație de referință pentru a stimula eficiența;

— articolul 22 alineatul (1) litera (h), care stabilește că mecanismele de asigurare a capacității trebuie să fie deschise participării tuturor resurselor care pot asigura performanța tehnică necesară, deoarece, potrivit Spaniei, mecanismul se aplică numai instalațiilor dispecerizabile;

— articolul 22 alineatul (2), care stabilește o listă de caracteristici de proiectare pe care trebuie să le respecte rezervele strategice, deoarece, potrivit Spaniei, face trimitere la piețe de echilibrare care nu există în TNP;

— articolul 22 alineatul (3), care stabilește cerințe suplimentare pentru mecanismele de asigurare a capacității, altele decât rezervele strategice, deoarece, potrivit Spaniei, mecanismul existent nu respectă cerințele respective: retribuția nu tinde să ajungă la zero atunci când nivelul capacității furnizate este adecvat, retribuția nu este legată doar de capacitate, iar obligațiile în materie de capacitate nu sunt transferabile;

— articolul 22 alineatul (4), care include cerințe privind limitele emisiilor de CO_2 pentru mecanismele de asigurare a capacității, deoarece, potrivit Spaniei, mecanismul actual nu include nicio cerință de această natură, dar permite stabilirea unor limitări tehnice;

— articolul 22 alineatul (5), care prevede adaptarea mecanismelor de asigurare a capacității care se aplică la 4 iulie 2019.

(80) Spania explică faptul că standardele de fiabilitate pentru teritoriile nepeninsulare nu sunt aliniate la cerințele de la articolului 25 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/943, deoarece nu iau în considerare costul noilor intrări. Spania adaugă că, chiar dacă ar fi aceleași, standardele ar putea evolua către valori mai stricte într-un ritm diferit, motiv pentru care solicită o derogare de la articolul 25 alineatele (2)-(4) din Regulamentul (UE) 2019/943.

5.3.5.2. Evaluare

(81) Articolul 20 din Regulamentul (UE) 2019/943 abordează adecvarea resurselor pe piața internă a energiei electrice, stabilind obligații pentru statele membre cu privire la modul de monitorizare a adecvării resurselor și la modul de acțiune atunci când sunt identificate probleme legate de adecvarea resurselor, și anume prin elaborarea unui plan de punere în aplicare cu scopul de a elimina denaturările în materie de reglementare, de a asigura achiziții de echilibrare bazate pe piață sau de a elimina prețurile reglementate, printre altele. Comisia observă că, în cadrul procesului privind ajutoarele de stat, Spania a elaborat deja și a prezentat Comisiei un plan de punere în aplicare în conformitate cu articolul 20 alineatele (3) și (4) din Regulamentul (UE) 2019/943. În conformitate cu articolul 20 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2019/943, Comisia a emis un aviz cu privire la planul de punere în aplicare al Spaniei la 13 martie 2024 ([13]). Prin urmare, Comisia consideră că nu se justifică o derogare de la articolul 20 alineatele (3)-(8) din Regulamentul (UE) 2019/943.

(82) Articolul 21 alineatul (7) din Regulamentul (UE) 2019/943 a fost abrogat prin Regulamentul (UE) 2024/1747 al Parlamentului European și al Consiliului ([14]). Prin urmare, el nu se mai aplică în TNP. În ceea ce privește cererea de derogare de la articolul 21 alineatul (8) ([15]) din Regulamentul (UE) 2019/943, Comisia observă că, deși nu mai specifică faptul că mecanismele de asigurare a capacității trebuie să fie temporare, această dispoziție prevede că mecanismele de asigurare a capacității trebuie să fie aprobate de Comisie pentru o perioadă de cel mult 10 ani. În plus, nu este posibil să se prevadă evoluția în timp a sistemului de energie electrică din Melilla. În consecință, durata mecanismului de remunerare reglementat prevăzut în Decretul regal 738/2015 ar trebui să fie limitată, în cazul orașului Melilla, la perioada până la 31 decembrie 2029, astfel cum a fost aprobată în temeiul deciziei privind ajutorul de stat în cazul SA. 42270.

(83) Articolul 22 din Regulamentul (UE) 2019/943 stabilește principiile de proiectare aplicabile mecanismelor de asigurare a capacității. Comisia consideră că o derogare de la articolul 22 alineatul (1) literele (f) și (h) din Regulamentul (UE) 2019/943, aplicabilă după data expirării mecanismului de remunerare reglementat prevăzut în decizia privind ajutorul de stat în cazul SA. 42270, ar împiedica tranziția către energia din surse regenerabile, creșterea flexibilității, stocarea energiei, electromobilitatea și răspunsul părții de consum, întrucât aceste dispoziții urmăresc să permită participarea tuturor tehnologiilor pe o bază competitivă. Prin urmare, Comisia consideră că nu este justificată o derogare de la articolul 22 alineatul (1) literele (f) și (h). Acest lucru nu ar trebui să aducă atingere angajamentelor și contractelor încheiate în ceea ce privește Melilla în temeiul mecanismului de remunerare din Decretul regal 738/2015, astfel cum a fost aprobat în temeiul deciziei privind ajutorul de stat în cazul SA. 42270.

(84) Pe baza informațiilor furnizate de Spania (considerentul 79), Comisia consideră că o derogare de la cerințele articolului 22 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2019/943 este justificată, deoarece cerințele specifice de proiectare pentru rezervele strategice sunt legate în mod intrinsec de instituirea unei piețe de echilibrare funcționale. În schimb, o derogare de la articolul 22 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2019/943 nu este justificată, deoarece cerințele specifice de proiectare pentru mecanismele de asigurare a capacității sunt menite să se aplice în mod independent față de o piață de echilibrare suficient de dezvoltată.

(85) În ceea ce privește cererea de derogare de la articolul 22 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2019/943, Comisia consideră că nu este justificată o derogare, având în vedere că articolul 22 alineatul (5) din regulamentul respectiv nu se aplică mecanismelor de asigurare a capacității aprobate după 4 iulie 2019.

(86) În ceea ce privește articolul 22 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2019/943, care stabilește cerințele privind limitele emisiilor de CO_2 pentru mecanismele de asigurare a capacității, Comisia consideră că cerințele privind limitele emisiilor de CO_2 nu se aplică actualului mecanism de remunerare reglementat aprobat în temeiul deciziei privind ajutoarele de stat în cazul SA. 42270, având în vedere dimensiunea mică a sistemului de energie electrică din Melilla, constrângerile legate de obținerea autorizațiilor de mediu necesare pentru noile capacități de producție și nevoia mai mare de producție dispecerizabilă pentru a asigura integrarea surselor regenerabile de energie din Melilla și a garanta securitatea aprovizionării. Comisia consideră că o derogare de la articolul 22 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2019/943, aplicabilă după data expirării mecanismului de remunerare reglementat prevăzut în decizia privind ajutorul de stat în cazul SA. 42270 ar împiedica tranziția către energia din surse regenerabile, creșterea flexibilității,

([13]) https://circabc.europa.eu/ui/group/8f5f9424-a7ef-4dbf-b914-1af1d12ff5d2/library/b8dcbe85-7324-4e83-9752-fe974fc42cad/details?download=true.

([14]) Regulamentul (UE) 2024/1747 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 în ceea ce privește îmbunătățirea organizării pieței energiei electrice a Uniunii (JO L, 2024/1747, 26.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1747/oj).

([15]) Astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2024/1747.

stocarea energiei, electromobilitatea și răspunsul părții de consum, întrucât aceste dispoziții urmăresc să permită participarea tuturor tehnologiilor pe o bază competitivă. Prin urmare, Comisia consideră că nu este justificată o derogare de la articolul 22 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2019/943. Acest lucru nu ar trebui să aducă atingere angajamentelor și contractelor încheiate în ceea ce privește Melilla în temeiul mecanismului de remunerare din Decretul regal 738/2015, astfel cum a fost aprobat în temeiul deciziei privind ajutorul de stat în cazul SA. 42270.

(87) În opinia Comisiei, pe baza explicațiilor furnizate de Spania (a se vedea considerentul 80), se justifică o derogare de la articolul 25 alineatele (2)-(4) din Regulamentul (UE) 2019/943 pentru exploatarea sistemelor de energie electrică din Melilla până la 31 decembrie 2029, astfel cum se prevede în cazul orașului Melilla în temeiul deciziei privind ajutorul de stat în cazul SA. 42270.

5.3.6. *Derogare de la articolele 14-17, 19-27, 35-47 din Regulamentul (UE) 2019/943 pentru mecanismul prevăzut în Decretul regal 738/2015*

(88) În cererea sa, astfel cum a fost modificată prin al doilea set de clarificări trimise de Spania la 17 ianuarie 2022, Spania a afirmat că, pentru mecanismul existent prevăzut în Decretul regal 738/2015, este necesară o derogare de la articolele 14-17, 19-27 și 35-47 din Regulamentul (UE) 2019/943. Comisia consideră că o astfel de derogare amplă nu este necesară pentru asigurarea aplicării. Comisia consideră că numai derogările menționate în secțiunile de mai sus sunt justificate.

5.4. **Nicio obstrucționare a tranziției către energia din surse regenerabile, flexibilitate sporită, stocarea energiei, electromobilitatea și consumul dispecerizabil**

(89) În temeiul articolului 64 alineatul (1) al cincilea paragraf din Regulamentul (UE) 2019/943 și al articolului 66 alineatul (2) din Directiva (UE) 2019/944, o decizie de derogare trebuie să asigure faptul că aceasta nu împiedică tranziția către energia din surse regenerabile, flexibilitate sporită, stocarea energiei, electromobilitate și consumul dispecerizabil.

(90) În ceea ce privește tranziția către energia din surse regenerabile și o flexibilitate sporită (inclusiv răspunsul părții de consum) și stocarea energiei, este important de remarcat faptul că buna funcționare a piețelor la termen, a piețelor pentru ziua următoare, a piețelor intrazilnice și de echilibrare, în conformitate cu cerințele stabilite în Regulamentul (UE) 2019/943 și în Directiva (UE) 2019/944, ar trebui să ofere semnalele de dispecerizare și de investiții necesare pentru a maximiza dezvoltarea potențială a acestor tehnologii. De exemplu, dezvoltarea răspunsului părții de consum care poate fi activat în perioadele în care sistemul de energie electrică din Melilla este tensionat ar fi în principiu realizată mai ușor într-un sistem în care prețurile de consum reflectă situația orară a producției din Melilla, în loc de cea a producției continentale. Acest lucru nu împiedică automat evoluțiile răspunsului părții de consum și nici alte forme de flexibilitate prevăzute în actualul cadru de reglementare. Cu toate acestea, nu se poate exclude faptul că decizia de derogare poate avea un impact negativ asupra unor astfel de evoluții potențiale.

(91) Pe de altă parte, articolul 64 din Regulamentul (UE) 2019/943 nu impune ca deciziile de derogare să maximizeze potențialul de flexibilitate sau de stocare a energiei. O derogare în temeiul articolului 64 din regulamentul respectiv urmărește doar să garanteze că aceasta „nu împiedică" o astfel de tranziție. Cu alte cuvinte, derogarea nu trebuie să împiedice evoluțiile care, în absența derogării, s-ar produce în mod natural. Este foarte puțin probabil ca, în absența derogării, să se dezvolte piețe la termen, piețe pentru ziua următoare, piețe intrazilnice și piețe de echilibrare funcționale în sistemul de energie electrică din Melilla. Acest lucru se datorează provocărilor legate de exploatarea TNP, nivelurilor foarte scăzute de concurență în segmentul producției și lipsei de conectare cu piața continentală, descrisă în secțiunea 2. Totuși, este necesar să se asigure faptul că, de îndată ce se vor realiza condițiile necesare pentru dezvoltarea unor piețe angro funcționale, derogările vor fi eliminate treptat. De aceea, Comisia stabilește în prezenta decizie o perioadă de derogare limitată și condiții stricte pentru prelungirea derogării, astfel cum se prevede la punctul 5.5 de mai jos.

(92) Derogarea nu pare să aibă un impact semnificativ asupra electromobilității.

5.5. **Durata derogării și condițiile care vizează creșterea concurenței și integrarea pe piața internă a energiei electrice**

(93) Articolul 64 din Regulamentul (UE) 2019/943 și articolul 66 din Directiva (UE) 2019/944 prevăd în mod expres, în ceea ce privește sistemele izolate mici, că derogarea trebuie să fie limitată în timp și să facă obiectul anumitor condiții care vizează creșterea concurenței și integrarea pe piața internă a energiei electrice.

(94) În ceea ce privește sistemele izolate mici și sistemele interconectate mici, Regulamentul (UE) 2019/943 și Directiva (UE) 2019/944 prevăd o limitare obligatorie în mai multe scopuri. În primul rând, aceste acte legislative pleacă de la premisa că este posibilă aplicarea cadrului de reglementare general tuturor situațiilor de pe piața internă și că o astfel de aplicare generală este benefică pentru societate. Deși articolul 64 din Regulamentul (UE) 2019/943 recunoaște că pot fi necesare derogări pentru situații specifice, aceste derogări sunt susceptibile să sporească complexitatea sistemului general, putând constitui bariere în calea integrării pieței și în zonele învecinate. În plus, justificarea derogării se bazează în general pe cadrul tehnic și de reglementare din acel moment și pe topologia unei rețele date. Toate aceste situații urmează să se modifice. În sfârșit, este important ca participanții la piață să poată anticipa modificările în materie de reglementare cu suficient timp înainte. Prin urmare, toate derogările trebuie să fie limitate în timp.

(95) Spania solicită ca derogările pentru Melilla să fie scutite de orice termene-limită, deoarece este puțin probabil să aibă loc interconectarea orașului Melilla cu Spania continentală (și deci cu sistemul continental de energie electrică al Uniunii). Deși admite motivele Spaniei, Comisia observă că Melilla nu constituie una dintre regiunile ultraperiferice recunoscute în temeiul articolului 349 din TFUE, iar derogarea trebuie să fie limitată în timp.

(96) Având în vedere incertitudinea cu privire la o viitoare interconectare între Melilla și Spania continentală și problemele majore legate de exploatarea acestui teritoriu, Comisia consideră că este proporțional să acorde derogări pentru Melilla pe o durată care depinde de conectarea orașului autonom cu Spania continentală, cu excepția derogării de la articolul 25 alineatele (2)-(4) din Regulamentul (UE) 2019/943, care urmează să se aplice până la 31 decembrie 2029, astfel cum se prevede în decizia privind ajutorul de stat în cazul SA. 42270,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Se acordă Regatului Spaniei o derogare de la dispozițiile articolului 3 primul paragraf literele (a), (b), (e), (k), (o) și (p), ale articolului 6, ale articolului 7 alineatul (1), ale articolului 8 alineatele (1) și (4), ale articolelor 9, 10, 11, 14 și 15, ale articolului 16 alineatele (1) și (2), ale articolului 22 alineatul (2) și ale articolului 25 alineatele (2)-(4) din Regulamentul (UE) 2019/943, precum și de la dispozițiile articolului 40 alineatele (4)-(7) din Directiva (UE) 2019/944 în ceea ce privește Melilla.

Articolul 2

Derogarea acordată în temeiul articolului 1 de la toate articolele din Regulamentul (UE) 2019/943 și din Directiva (UE) 2019/944 enumerate la articolul respectiv se aplică până când orașul Melilla va fi conectat cu Spania continentală, cu excepția derogării de la articolul 25 alineatele (2)-(4) din Regulamentul (UE) 2019/943, care se aplică până la 31 decembrie 2029.

Articolul 3

Prezenta decizie se adresează Regatului Spaniei.

Adoptată la Bruxelles, 16 mai 2025.

Pentru Comisie
Dan JØRGENSEN
Membru al Comisiei